

gospodarske, obertniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 3 fl. 60 kr., za pol leta 1 fl. 80 kr., za četert leta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 fl. 20 kr., za pol leta 2 fl. 10 kr., za četert leta 1 fl. 5 kr. nov. dn.

V Ljubljani v sredo 20. februarja 1861.

Reja sadnih dreves v loncih.

V nekterih deželah se nahaja že toliko sadnih dreves v loncih ali lončnikov (Topf-Obstzucht), da tudi mi moramo kaj več omeniti o tej sadjoreji. Slavnoznani kmetovavec gospod fajmošter K. Fischer je v „Wochenblatt“ česke gospodarske družbe že nekterikrat priporočal to sadjorejo. Čujmo, kaj mož pravi:

Otroke v šolah na kmetih bi utegnili sadjoreja te baže posebno mikati; zakaj majhen fantič in pa majhno drevesce v loncu (lončnik) sta si že po velikosti zelo podobna in šolarček tako drevesec posebno lahko obdeluje. Ali bi ne bile take drevesca v loncih najpripravniše šolske premije? Kdor koli ima le majhen kosček zemlje, ima prostora dovolj za sadne drevesca, ako njih rast v loncih omejuje. Zlasti taki vertiči, kjer gospodar ali gospodinja špoga cvetlice, so pripravi za lončnike. Med rože in zelenjavo se dá dokaj takih drevesc vverstiti, ako se z lonci vred postavijo v zemljo, kjer potem drevesca tudi veselejše rastejo. Če je treba, se pa drevesca z loncom vred lahko vsaki letni čas iz zemlje vzamejo in kam drugam prestavijo brez škode. Nek vertnar mi je pravil, da je v nekem grajskem gaju (Park) s prestavljanjem lončnikov poleti zdaj tū zdaj tam tako lepe skupke ali grupe napravil, da jih je vsak z veseljem ogledaval. Kdor želi z lončniki kupčevati, jih lahko sred poletja cveteče in sadunosne na prodaj prinese in si bo s takim blagom gotovo dokaj kupcev privabil in jih lahko bolj drago prodal. Tudi to je dobro pri takih drevesih, da jih gospodar lahko iz lonca vzame in v zemljo kamor mu je drago, presadi. Po tem takem si more ž njimi berž pritlikovce nadomestiti, ki so mu morebiti poginili, in ni se mu bati, da bi mu iz lonca presajene drevesca spešno ne rastle.

Kako pa z lončniki ravnati, bomo povedali drugo pot.

Gospodarske skušnje.

* Med volovskim in kravjem mesom ni nobenega razločka, kakor se sploh misli, v njegovem notranjem bistvu. Glavna kmetijska družba na Francozkem je mesne vitre ali nitke na drobno preiskala in našla, da so te nitke pri volovskem mesu ravno tako rahle in mehke kakor pri kravjem mesu in skor še rahleje. Povsod, kjer se krave ravno tako pitajo kakor voli, je tudi cena kravjega in volovskega mesa enaka. Ne ravnajo tedaj prav, kjer kravje meso brez vsega razločka stavijo v nižjo tarifo, zakaj večkrat zná biti, da je volovsko meso mēnj vredno memo kravjega.

* Jagneda ali topoli, ker se malokdaj obrezujejo in trebijo, so prave gnjezda gosencam. Na Pruskem je deželni gospodarski zbor (kolegium) zatega voljo sklenil, vladi svetovati, naj ukaže, da se od potov in cest odpravijo jagnedi in na njih mesto zasadijo sadne drevesa.

Živinozdravilska skušnja.

(Kadar ovco napenja), ki se je preveč sirove klaje, trave, detelje itd. nažerla, pomaga hitro, ako se ji

eno žlico kafrovca dá. Ker pa ovčar ne more ravno vselej kafrovca z žlico meriti, naj ga ovci za dober požirek v gobec vlije. Moji ovčarji imajo v dobro zamašeni flaški zmiraj kafrovca pri sebi, in če začne ovco napenjati, ga ji dajo za dobro žlico požreti, in berž je nevarnost odvrnjena. Že dolgo mi ni nobena ovca več za to boleznijo poginila. Kafrovec si napravi vsak gospodar lahko sam, ako v maslicu močnega žganjevca raztopi en kvintelje kafe.

„Hildesh. landwirth. Ztg.“

Kaj si živina misli, kadar jo človek terpinči in po nečloveško ž njo ravná.

I.

Kuharca dvanajst polžev v lonec dene, ga z vodo nalije in k ognju pristavi. Kmali voda vroča prihaja in polži se zbudijo iz zimskega spanja.

Pervi polž. Letos dobimo rano pomlad! Dete treni, kako je že vroče! joj! joj!

Drugi. Tudi mene peče; joj! joj! joj!

Tretji. Tudi mene. Tū na ti strani me peče, da moram konec vzeti.

Četrti. Dajmo hiše odpreti; morda bo nam hladneje, ko zlezemo iz lupine.

Polži vsi hiše odpró, krop jih zalije in vse pokončá. Kuharca jih napravi; gospod jih jé, da se mu sline cedé in ne mervice ne misli, kako strašno so ubogi polži v loncu terpeli.

II.

Čujmo samogovor priklenjenega psa, ki ga je gospodar tako pozabil, da že tri dni jedel ni.

Pes. Naka! ta glad in ta mraz naj čert peklenski prenaša! — (tuli) Zares! to je pasje življenje! Ko bi snega ne lizal, bi bil že zdavnej žeje poginil. Fej te bodi gerdoba! Je li to človeško? Nad mano gori se jé in pije, da komaj trebuh zmaga, sultan doli naj glada cerkne, zato, ker se z berači in postopači pretepa, se jim grozi in tako hišo čuva. Oho! tako ne bo dal! Mislite morda, da mi živina nimamo občutkov? (še bolj tuli) Ko bi imel le kake dve plesnjive skorje kruha, ali saj kakošno oglodano kost, ali polivko, ki prešičem od pomivanja kotla in loncov ostaja! Al pa še tega ne! — Je tedaj vse na me pozabilo? — Me nobeden več ne čuje, da še živim? — (strašno tuli) — Hajsa, hopsasa! tū pride moj gospodar, ta mi bo kaj prinesel.

Pes veselja cvili, skoči svojemu gospodarju naproti, ga liže in z repom prijazno miga. Gospodar ga pa — prav dobro pretepe, ker neprenehoma tuli. Ubogi sultan se vés pokoren po trebuhu v svoje poslopje splazi.

Drugi dan še le se gospodar domisli, da je sultan že tri dni brez hrane, ter mu nese nekaj oglodanih kosti. — Pes mu hvaležen rokó liže, toda jesti se mu ne poljubi; zgrudi se in — pogine.